

I.

Източната политика на тритѣ севѣрни империи. — Английската политика. — Сърбия иска Босна. — Приготовления за война. — Писмото на Миланъ. — Поведението на Високата Порта.

Печалниятъ край на априлското възстание и извършенитѣ жестокости надъ беззащитното българско население прѣдизвикаха енергичната намѣса на тримата императори въ Европа: руския, австрийския и германския. По силата на единъ устенъ договоръ между Алелсандръ II, Вилхелмъ I и Францъ-Исифъ, сключенъ въ Берлинъ въ 1872 г., тритѣ сѣверни правителства си дали дума да дѣйствуватъ задружно въ източната имъ политика и при най-слабитѣ размирици на Балканския полуостровъ да употребятъ всичкитѣ си усилия, за да въдворятъ редъ и тишина. Нека отбѣлѣжимъ, че германскитъ канцлеръ князь Бисмаркъ не пропусналъ тогава случая — както и по-късно — да увѣри своя колегъ „приятель“, Горчаковъ, че не се интересува отъ рапортитѣ на Турция. „Азъ не чета даже, прибавилъ Бисмаркъ въ единъ разговоръ, прѣдаденъ отъ Бенедети, кореспонденцията на нашия посланикъ въ Цариградъ“.

Тримата канцлери Бисмаркъ, Горчаковъ и Андраши се събрали на конференция въ Берлинъ. Тѣ признали въ своитѣ разисквания, че отсъствието на една задължителна санкция отъ страна на Турция е станало причина да пропаднатъ исканията на Европа, за подобрене съдбата на християнскитѣ народи на Балканския полуостровъ, прѣдвидени въ нотата на Андраши. Тримата държавни мъже признали още, че въ тази нота сж посочени необходимитѣ реформи, но Европа трѣбва да гарантира тѣхното прилагане. Бисмаркъ и Андраши възложили на руския канцлеръ да редактира въ по-енергична форма исканията на Европа. На 1-й май 1876 г. Горчаковъ прочелъ, на срѣщата си съ другитѣ двама канцлери знаменития Берлински меморандумъ, съдържащъ въ остра но ясна форма искането на великитѣ сили да се тури, чрезъ реформи, край на вълнението въ османската държава. Сжиятъ